

ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN LÝ GIÁO DỤC Ở CÁC NHÀ TRƯỜNG QUÂN ĐỘI TRONG BỐI CẢNH ĐỔI MỚI CÔNG TÁC GIÁO DỤC, ĐÀO TẠO HIỆN NAY

TRẦN VĂN HOAN (*)

Tóm tắt: *Đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục giữ vai trò là chủ thể quản lý hoạt động giáo dục, đào tạo trong nhà trường, trực tiếp thực hiện việc tổ chức, quản lý, điều hành các hoạt động giáo dục. Để thực hiện tốt chức trách, nhiệm vụ được giao, cán bộ quản lý giáo dục ở các nhà trường quân đội cần được đào tạo theo chuẩn chức danh và thường xuyên bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ theo quy định của quân đội.*

Từ khóa: *Đào tạo, bồi dưỡng; nhà trường quân đội; quản lý giáo dục.*

Abstract: *Educational management staff plays the role of managing educational and training activities in schools, and directly organizing, managing, and operating educational activities. To perform well their assigned responsibilities and tasks, educational administrators at military schools need to be trained in compliance with job title standards and regularly receive specialized and professional training in accordance with military regulations.*

Keywords: *Training and fostering; military schools; educational administrator.*

Ngày nhận bài: 23/10/2023   Ngày biên tập: 01/11/2023   Ngày duyệt đăng: 21/11/2023

1. Thực trạng công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục ở các nhà trường quân đội

Đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục (QLGD) có vị trí, vai trò, chức năng rất quan trọng ở các nhà trường quân đội, đội ngũ này có nhiệm vụ lãnh đạo, chỉ huy, điều hành, QLGD, tham gia giảng dạy và nghiên cứu khoa học đáp ứng mục tiêu đào tạo và yêu cầu nhiệm vụ. Theo Điều lệ công tác nhà trường trong Quân đội, cán bộ QLGD bao gồm: giám đốc, hiệu trưởng, chính ủy, phó giám đốc, phó chính ủy, cán bộ quản lý ở các cơ sở giáo dục, đào tạo; cán bộ quản lý các phòng, khoa, ban chức năng trong nhà trường; cán bộ quản lý đơn vị học viên và cán bộ trực tiếp làm công tác QLGD, đào tạo tại các cơ quan QLGD, đào tạo cấp trên. Cán bộ QLGD phải đạt những tiêu chuẩn cán bộ quân đội có trình độ chuyên môn, nghiệp vụ quản lý trường theo quy định của Nhà nước và Bộ Quốc phòng.

Trong những năm qua, đảng ủy, ban giám đốc (ban giám hiệu), cấp ủy, chỉ huy, cơ quan chức năng ở các nhà trường quân đội đã đề ra nhiều chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ QLGD về mọi mặt. Hiện nay, đội ngũ cán bộ QLGD thường xuyên được kiện toàn, cơ bản đủ về số lượng, bảo đảm chất lượng và từng bước được chuẩn hóa. Cán bộ QLGD được đào tạo, bồi dưỡng có phẩm chất, năng lực hoàn thành chức trách, nhiệm vụ và có khả năng phát triển ngày càng đáp ứng tốt nhiệm vụ giáo dục, đào tạo (GDĐT) trong tình hình mới.

Tuy nhiên, trong thực tế vẫn còn một số cấp ủy chưa coi trọng đúng mức công tác đào tạo, bồi dưỡng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ QLGD. Số lượng và tỷ lệ cán bộ QLGD đạt trình độ tiến sĩ, đạt tiêu chuẩn chức danh giáo sư, phó giáo sư chưa đồng đều giữa các nhà trường; trong đào tạo, bồi dưỡng vẫn còn tình trạng chạy theo số lượng, đào tạo chưa gắn kết chặt chẽ với sử dụng; nội dung,

(*) *ThS; Học viện Hậu cần, Bộ Quốc phòng*

chương trình, đào tạo, bồi dưỡng chưa thật sự phù hợp với từng đối tượng cán bộ, còn nặng về lý thuyết, tính ứng dụng không cao, chưa chú trọng tính đặc thù riêng biệt từng vị trí việc làm của cán bộ. Năng lực tham mưu, năng lực chỉ huy, quản lý, điều hành, tổ chức hoạt động GDĐT còn thiếu tính chủ động, linh hoạt; quản lý hoạt động dạy học, giáo dục còn nặng về quản lý hành chính; năng lực kiểm tra, đánh giá, hiệp đồng công tác và năng lực ngoại ngữ, tin học, kiến thức thực tiễn của một số cán bộ QLGD chưa cao; một số cán bộ trẻ năng lực thích ứng với điều kiện, môi trường công tác còn chưa cao, kiến thức về quản lý nhà nước, kinh tế, xã hội, pháp luật có nội dung còn hạn chế... ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng GDĐT ở các nhà trường quân đội.

2. Đổi mới, nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục ở các nhà trường quân đội hiện nay

Một là, tạo sự chuyển biến về nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, các lực lượng đối với công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục.

Đây là giải pháp có ý nghĩa cơ bản, quan trọng hàng đầu và quyết định đối với việc nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ QLGD ở các nhà trường quân đội. Do đó, cấp ủy, cán bộ chủ trì, cơ quan chức năng các cấp phải tiếp tục quán triệt, triển khai thực hiện có chất lượng, hiệu quả các nghị quyết, chiến lược, đề án của Quân ủy Trung ương đã đề ra. Trên cơ sở đó, cấp ủy và đội ngũ cán bộ chủ trì cần cụ thể hóa thành những chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo; tăng cường giáo dục, quán triệt, đề cao trách nhiệm cho các chủ thể, lực lượng đối với nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ QLGD ở các nhà trường quân đội, đáp ứng yêu cầu đổi mới công tác GDĐT hiện nay.

Hai là, xây dựng và thực hiện tốt quy hoạch, kế hoạch phát triển đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục phù hợp với thực tiễn.

Các nhà trường quân đội căn cứ vào biên chế đã xác định, chức năng nhiệm vụ GDĐT, nghiên cứu khoa học, tình hình đội ngũ nhân lực nói chung, đội ngũ cán bộ QLGD nói riêng làm căn cứ chính cho việc xây dựng quy hoạch phát triển đội ngũ cán bộ quản lý cả ngắn hạn và dài hạn, gắn với nhu cầu sử

dụng cán bộ. Trong quá trình công tác, các cơ quan chức năng, đơn vị cần theo dõi, đánh giá khách quan phẩm chất, năng lực làm việc, khả năng phát triển của từng cán bộ để đưa vào nguồn quy hoạch phát triển, đồng thời quan tâm bồi dưỡng, giao việc để thử thách, đánh giá cán bộ. Quy hoạch đội ngũ cán bộ QLGD cần phải thực chất, đảm bảo tính khả thi, tránh tình trạng quy hoạch “treo”, hình thức, thay đổi nhiều, làm ảnh hưởng đến việc thực hiện theo quy hoạch đã xác định.

Việc xây dựng kế hoạch phát triển cán bộ QLGD cần bám sát thực tiễn đơn vị, yêu cầu nhiệm vụ, phù hợp với tình hình của mỗi nhà trường quân đội. Định kỳ hàng năm, các nhà trường quân đội chủ động rà soát kế hoạch phát triển cán bộ QLGD để bổ sung, điều chỉnh kế hoạch phù hợp với thực tiễn. Tránh hiện tượng kế hoạch phát triển cán bộ QLGD chỉ mang tính hình thức, đối phó hoặc không theo kế hoạch đã xác định. Phân công cụ thể nội dung công việc đến từng tổ chức, từng lực lượng, từng người để triển khai thực hiện. Thực hiện kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cán bộ QLGD theo mục tiêu: nâng cao phẩm chất chính trị, đạo đức cách mạng, lối sống, trình độ, năng lực toàn diện của cán bộ QLGD, đáp ứng yêu cầu, chức trách nhiệm vụ và yêu cầu chuẩn hóa cán bộ. Quán triệt, cụ thể hóa và thực hiện tốt đề án xây dựng đội ngũ nhà giáo và cán bộ QLGD đáp ứng yêu cầu đổi mới công tác giáo dục và đào tạo trong quân đội phù hợp với tình hình mới.

Các nhà trường quân đội cần tăng cường cử cán bộ đi đào tạo trình độ đại học, sau đại học chuyên ngành QLGD ở các nhà trường trong và ngoài quân đội; cử cán bộ tham gia các khóa bồi dưỡng, tập huấn nâng cao năng lực chuyên môn, nghiệp vụ; liên kết tổ chức các khóa bồi dưỡng kiến thức, năng lực, kỹ năng, kinh nghiệm; hệ thống kỹ năng mềm; kinh nghiệm chỉ huy, quản lý; kỹ năng nắm và giải quyết tư tưởng; trình độ ngoại ngữ, tin học; công nghệ số, chuyển đổi số trong lĩnh vực đào tạo; xây dựng nhà trường thông minh...

Ba là, thường xuyên tổ chức các đợt tập huấn bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng quản lý giáo dục cho cán bộ quản lý.

Đội ngũ cán bộ QLGD ở các nhà trường quân đội chủ yếu trưởng thành, phát triển từ

thực tiễn công tác. Vì vậy, các nhà trường quân đội cần tập trung bồi dưỡng cho cán bộ QLGD về khoa học QLGD để nâng cao nghiệp vụ quản lý, QLGD; thông qua tổ chức các khóa, đợt bồi dưỡng do nhà trường hoặc do cấp trên tổ chức. Tăng cường hợp tác, liên kết mời các chuyên gia, các cán bộ quản lý, QLGD có nhiều kinh nghiệm về trao đổi, thông tin... cho cán bộ QLGD trong từng nhà trường quân đội và tổ chức các đợt bồi dưỡng tại chỗ cho đội ngũ cán bộ QLGD các cấp trong nhà trường. Nội dung bồi dưỡng cần tập trung vào những khâu yếu, mặt yếu, những bất cập trong thực tiễn công tác QLGD trong nhà trường; tăng cường bồi dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng cho đội ngũ cán bộ QLGD; bồi dưỡng cập nhật những vấn đề mới đã và đang đặt ra từ thực tiễn về lĩnh vực QLGD, quản trị nhà trường... để cán bộ QLGD nắm chắc và vận dụng hiệu quả trong thực tiễn QLGD ở nhà trường.

Bốn là, xây dựng mô hình và cơ chế quản lý giáo dục, đào tạo thích hợp với nhà trường quân đội trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay.

Để công tác QLGD trong quân đội có hiệu lực phải thường xuyên kiện toàn các cơ quan, các bộ phận quản lý; việc xác định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của mỗi tổ chức và chức trách, nhiệm vụ của từng chức danh quản lý của cán bộ QLGD; không ngừng nâng cao năng lực công tác của mỗi cá nhân trong tổ chức, làm cơ sở cho việc đào tạo, bồi dưỡng và sử dụng cán bộ QLGD.

Mô hình QLGD ở các nhà trường quân đội là mô hình quản lý tập trung thống nhất cao, có kế hoạch chặt chẽ, kỷ luật nghiêm. Chủ trương phân cấp quản lý, giao quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm xã hội cho cơ sở đang từng bước được các nhà trường quân đội nghiên cứu và triển khai phù hợp với thực tế. Đồng thời, cần xây dựng các thiết chế, nguyên tắc, phương pháp, công cụ quản lý GDĐT phù hợp với đặc điểm của mỗi nhà trường quân đội trong bối cảnh mới.

Năm là, phát huy tính tích cực tự học tập, tự nghiên cứu nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ của cán bộ quản lý giáo dục ở các nhà trường quân đội.

Khoản 2, Điều 18 Luật Giáo dục năm 2019 nêu rõ: “Cán bộ quản lý giáo dục có trách

nhiệm học tập, rèn luyện, nâng cao phẩm chất đạo đức, trình độ chuyên môn, năng lực quản lý và thực hiện các chuẩn, quy chuẩn theo quy định của pháp luật”. Theo tinh thần này, mỗi cán bộ QLGD phải thực sự là tấm gương về sự nỗ lực tự học tập, tự nghiên cứu nâng cao trình độ chuyên môn, đáp ứng yêu cầu đổi mới QLGD hiện nay. Theo đó, cơ quan quản lý GDĐT cấp trên và các nhà trường quân đội cần tích cực, chủ động tổ chức đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ, kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin cho đội ngũ cán bộ QLGD trong nhà trường để họ sử dụng, góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả công việc theo chức trách, nhiệm vụ được giao.

Cán bộ QLGD cần tích cực, chủ động, sáng tạo trong học tập, học hỏi, tự bồi dưỡng, thành thạo việc ứng dụng các phần mềm về quản lý đã có, hoặc thông qua hợp tác, trao đổi với bên ngoài vào từng công việc của công tác QLGD trong nhà trường, như các phần mềm: tuyển sinh; hỗ trợ sắp xếp thời khóa biểu; quản lý nhân sự (cán bộ, giáo viên, học viên); quản lý kế hoạch, chương trình; quản lý văn bản, chứng chỉ; quản lý hồ sơ (lý lịch, học bạ...); quản lý đề thi; hỗ trợ xây dựng đề thi (trắc nghiệm khách quan); kiểm tra, đánh giá,... để nâng dần trình độ tin học trong công tác QLGD, đào tạo cho đội ngũ cán bộ QLGD trong từng nhà trường quân đội./.

Tài liệu tham khảo:

1. Bộ Quốc phòng, *Điều lệ Công tác nhà trường Quân đội nhân dân Việt Nam (ban hành kèm theo Thông tư số 51/2016/TT-BQP ngày 20/4/2016).*

2. Quân ủy Trung ương, *Nghị quyết số 109-NQ/QUTW ngày 11/02/2019 về xây dựng đội ngũ cán bộ quân đội, nhất là cấp chiến dịch, chiến lược đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.*

3. Quân ủy Trung ương, *Nghị quyết số 1657-NQ/QUTW ngày 20/12/2022 về đổi mới công tác giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng Quân đội trong tình hình mới.*

4. Bộ Quốc phòng, *Quyết định số 3525/QĐ-BQP ngày 03/8/2023 phê duyệt Đề án “Xây dựng đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục trong Quân đội giai đoạn 2023-2030 và những năm tiếp theo”.*